A°. 1837. N°. 5.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 12 Januarij.

FRANKFORT, den 9den Januarij.

Bij gelegenheid, dat door de Engelsche dagbladen eene proclamatie van de Sineesche regering, strekkende om de voortplanting van het Christendom in Sina met de uiterste gestrengheid tegen te gaan, wordt medegedeeld, geeft een der tijdschriften onder anderen het volgende berigt:

«Onder verscheidene (protestantsche) zendelingen, blinken *Gutzlaff* en *Medhurst* uit. In het vroegjaar 1835 bevorderden zij eene nieuwe overzetting de heilige schrift, omdat oude de te woordelijk was. In Augustus 1835, deden *Medhurst* en *Stevens* eene reis langs de Noordkust van Sina in een Amerikaansch schip, hetwelk, alleen voor zendelings-oogmerken bestemd; behalve eenige rijst, slechts boeken aan boord had. Zij deelden ongeveer 6000 bijbels en 12000 traktaten uit. Overal vonden zij gretige aannemers; ja soms was de aandrang der menigte zoo groot, dat de zendelingen schier verdrukt werden. Te Singapoer is eene drukkerij opgerigt. Men beloofde zich van de verspreiding der godsdienstige schriften, waarvan er zelfs een in handen des Keizers gekomen was, veel goeds, ofschoon men nog van geene werkelijke bekeeringen gehoord had. De echtgenoot van den heer *Gutzlaff*, had te Macao twee meisjes-scholen voor 30 à 40 kinderen van verschillende natien, (en onder dezelve ook Chineesche) opgerigt, welke echter door de manderijnen tweemaal verstrooid werden."

De bovengemelde proclamatie der Sineesche regering, behelst nu een scherp gebod, om alle uitgedeelde christelijke boeken binnen zes maanden aan de overheid in te leveren.

De voornamen in Sina hebben zich steeds hevig tegen de voortplanting van het Christendom in dat rijk verzet, omdat zij door het geloof, dat alle menschen broeders zijn, veel van hunne hooggeschatte voorregten zouden verliezen. Nogtans beweert men, dat er tegenwoordig bij de 200,000 christenen in Sina zijn.

— Berigten uit Rome van den 24sten December toonen, dat ook aldaar de meening, alsof de cholera eigenlijk slechts het gevolg van vergiftiging zou zijn, onder de lagere standen veld gewonnen heeft. Men heeft er het gerucht verspreid, dat uit de Apotheken der stad, eene aanzienlijke hoeveelheid gift is ontvreemd geworden. De regering heeft eene proclamatie uitgevaardigd, om het ongerijmde van zoodanige geruchten te doen blijken, en daarbij de verspreiders derzelven met de strengste straffen bedreigd.

— De Russische regering heeft dezer dagen het volgende sijnodaal besluit goedgekeurd: «Als de vrouw of eene der vrouwen van eenen Mahomedaan of eenig persoon van eene niet christelijke geloofsbelijdenis tot het christendom overgaat, mag de echtverbindtenis slechts voortduren, wanneer de man, die in zijn geloof blijft, zich verbindt: 1o. om de kinderen, die den echtelieden van dezen tijd af geboren worden, noch door verleiding, noch door eenig ander middel tot zijn geloof te brengen, en zijne vrouw, wegens de aanneming van de christelijke godsdienst, geene verwijten te doen; 2o. met zijne, tot de christelijke godsdienst overgegane vrouw gedurende haren ganschen leeftijd, of zoo lang het huwelijk duurt, in monogamie te leven, en de overige vrouwen, welke hij mogt hebben, te verstooten. Bovendien moet bewezen zijn, dat de tot de christelijke Godsdienst, overgegane vrouw vóór de aanneming derzelve, niet door haren man van de echtelijke zamenwoning is uitgesloten geweest. In het tegengestelde geval, wanneer de man de bovengemelde verpligting niet op zich neemt, of wanneer blijkt, dat de, tot de chritselijke kerk overgegane vrouw, door hem van de echtelijke zamenwoning met hem is verwijderd geworden, wordt de echt gescheiden, en aan de vrouw toegestaan, om een nieuw huwelijk met een' persoon van de christelijke Godsdienst aan te gaan."

— Uit Stuttgart wordt van den 7den Januarij het volgende geschreven: » De ingezetenen onzer stad, werden reeds weder verschrikt door een diefstal, die wel ten aanzien van het bedrag des gestolenen niet zeer aanmerkelijk is; doch zich door de groote vermetelheid, waarmede hij gepleegd werd, onderscheidt. Gisteren avond tusschen 8 en 9 uur, (derhalve op eenen tijd, dat het nog druk op onze straten is), kwam er een rijtuig voor een handelhuis alhier in eene der meest bezochte straten. Er stappen heeren uit hetzelve; na eenige minuten werd er iets uit het huis in het rijtuig gebragt, en hetzelve reed schielijk weg. Er was door eene achterdeur in het kantoor ingebroken; de geldkist en eenige papieren waren ontvreemd. 's Anderen daags vond men de geledigde kist, waarin zich echter slechts eene geringe som bevonden had, alsmede de papieren aan den voet van den Hasenberg; doch van de dieven heeft men nog geen spoor ontdekt.

LONDEN, den 7den Januarij.

Lord *Brougham*, die, uithoofde zijner voortdurende ongesteldheid de geheele jongste bijeenkomst van het huis der lords niet heeft kunnen bijwonen, is hier eergisteren avond van zijn buitengoed hersteld, en ter hervatting van zijne parlementaire betrekking tegen het laatst dezer maand, terug gekomen.

Woensdag is graaf *Sebastiani* van hier naar Parijs vertrokken, ten einde de opening der Fransche kamers bij te wonen; gedurende zijne afwezigheid zal hij hier door den heer *de Bourguenay* als zaakgelastigde van het Fransche hof vervangen worden.

Lord *Glenelg*, die gisteren met de commissarissen over de aflossing der nationale schuld, benevens met den gouverneur en vice-gouverneur van de bank van Engeland, aan de schatkamer eene bijeenkomst gehad heeft, is twee dagen vroeger op nieuw met sir *C. Grey*, een van Zr. Ms. commissarissen ter regeling der zaken in Kanada, aan het bureau der kolonien in conferentie geweest, ten gevolge van welke dagen daarna van het voornoemde bureau depêches aan den graaf *Gosford*, den Britschen gouverneur van Opper- en Neder-Kanada, verzonden zijn.

's Rijks driemaandelijksche inkomsten, sluitende met den 5den dezer, leveren, vergeleken bij dezelfde drie maanden van het vorige jaar, slechts een meerder bedrag van 16,231 p. st. op, terwijl het geheele jongst verloopen jaar, vergeleken bij het vorige, een overschot van 2,570,087 p. st. aanwijst; doch tot deze voordeelige uitkomst hebben, gelijk men ziet, vooral de drie eerste kwartalen van het nu geëindigde jaar bijgedragen.

PARIJS, den 8sten Januarij.

Het meest hebben de dagbladen zich in de laatste dagen bezig gehouden met de aanspraak, welke de president van de kamer der afgevaardigden, de heer *Dupin*, op nieuwjaarsdag, aan den Koning heeft gedaan; en waarbij hij, na eenige pligtpleging, Z. M. zoo als men zegt, eenige waarheden heeft gezegd, welke, hoe doelmatig die misschien ook bij andere gelegenheden zouden kunnen in het midden gebragt worden, thans zeer ongepast waren, zoodat de spreker, wanneer hij zich niet op eene redekunstige wijze eenigzins had weten te dekken, den blaam van onbeschoftheid moeijelijk zou hebben kunnen afwasschen. De Koning heeft op zijne staatkundige zinspelingen in 't geheel niet geantwoord; maar op deze en andere gelukwenschingen te kennen gegeven, dat hij bereid is om zijn leven voor Frankrijk te stellen; terwijl zijne zoons daar zijn, om zijne plaats op den troon te vervangen.

— Uit de benoeming der leden van de Commissie tot het adres in antwoord op de troonrede is af te leiden, dat dit adres naar den zin van het ministerie zal uitvallen.

— Van den moordenaar *Meunier* wordt weinig of niets bekend. Het blijkt, dat de commissie uit het hof der pairs, met het onderzoek der zaak belast, heeft goedgevonden, dat de bijzonderheden van zijne verhooren en van degenen die verder in het geval betrokken mogten zijn, niet zullen bekend gemaakt worden, daar de ruchtbaarheid, aan de gezegden van *Alibaud* in der tijd gegeven, misschien zeer veel kwaads heeft gesticht. Een beambte, die eenige bijzonderheden aan een der dagbladen had medegedeeld, is afgezet geworden.

— De nadere officiele berigten omtrent de nederlaag der Spaansche Carlisten bij Bilbao toonen, dat zij 28 stukken geschut en veel krijgsvoorraad hebben verloren. Hun verlies aan manschap wordt op 1000 of 1200 begroot; dat der troepen van de Koningin bedraagt 800 man.

De generaal *Espartero*, schoon ongesteld, heeft niet te min door zijn voorbeeld de troepen zeer aangemoedigd, door op de gevaarlijkste punten vooraan te gaan. Vooral bij de inneming der versterkte hoogten, welke de Carlisten bezet hadden, hadden zij eenen harden strijd te strijden.

De genoemde generaal heeft dadelijk na zijnen intogt te Bilbao, onbewimpeld de krachtdadige medewerking der Engelschen zoo met raad als daad erkend en niet verholen, dat hij zonder deze medewerking de overwinning niet zou behaald hebben.

DORDRECHT, den 9den Januarij.

Het ijs in de Noord zich eindelijk mede geheel opgeruimd hebbende, is sedert gisteren de scheepvaart ook langs dien weg hervat. Morgen, dingsdag zal de *stoomboot*, in het veer tusschen deze stad en Rotterdam, de dienst op de voor deze maand gewone uren wederom geregeld

beginnen; terwijl aanstaanden Woensdag ook de stoombooten van de Rotterdamsche Maatschappij derzelver verschillende diensten zullen hervatten, op de voor dezelven in de Biljetten en Advertentien bepaalde uren van afvaart.

AMSTERDAM, den 10den Januarij.

Beurs van den 9 Januarij.

Zoowel de Engelsche als ook de Fransche berigten behelzen volstrekt geen nieuws van belang. Uit Spanje zijn geene nadere tijdingen ontvangen. Het ontzet van Bilbao heeft te Madrid eenen zeer gunstigen indruk gemaakt, en men beschouwt de zaak van *don Carlos* als zeer gevaarvol op voornoemde plaats, doordien de generaal *Saarsfield* gelast is, om in het noorden van Spanje, vereenigd met *Espartero* tegen de Carlisten ten strijde te trekken; de toekomst zal leeren in hoeverre deze verwachtingen vervuld worden.

Men merkt met verwondering sedert eenige dagen in de Fransche dagbladen een diep stilzwijgen nopens *Meunier* op.

Fluctuatien der prijzen:

Van onze $2\frac{1}{2}$ pCt. werden eenige postjes à 54, later $54\frac{1}{16}$ en $\frac{1}{8}$ verhandeld; 5 pCt $101\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$, bij geringe affaire; in kansbiljetten was insgelijks de affaire niet levendig, en hebben dezelve alleen tot $23\frac{5}{16}$ en $\frac{3}{8}$ eenige koopers gevonden; met beide sijndicaat blijft het stil; oude 95 à $\frac{1}{8}$; dito nieuw $78\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, 79 gedaan; oude aandeelen handelmaatschappij, bij weinig handel, bijna geheel onveranderd, $182\frac{1}{4}$ à $182\frac{1}{2}$.

Spanje. De handel in Spaansche effekten begint al weder meer levendigheid te krijgen, en sedert eenige dagen wordt veel daarin omgezet; ook heden waren Ardoins, ten gevolge van inkoopen voor Belgische rekening, vrij gewild; 23, $23\frac{1}{8}$, 23, $22\frac{7}{8}$, 23, $23\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$, gebleven bij veel affaire. Ook naar Coupons Ardoins was veel vraag en à 39 en 40 pCt. zijn verschillende partijtjes omgezet. De niet rentgevende schuld was insgelijks meerder gezocht, en passive zijn met $6\frac{7}{8}$, Fransche uitgestelde met $8\frac{3}{4}$, en deferred met 10 pCt. betaald.

Rusland. Oude en nieuwe russen gezocht, $104\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, gedaan. Russen van 1831 en 1833, $94\frac{7}{8}$ en 95 ter markt voor binnenlandsche rekening. Roebels eenige weinige postjes à $65\frac{1}{4}$ afgegeven.

Columbia, $18\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, bij eenige affaire; onbepaalde stukken $16\frac{3}{4}$ à $\frac{1}{2}$; *Peru*, $14\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, insgelijks iets gedaan. Grieken goed te plaatsen, enkele blaauwe à $22\frac{1}{2}$ en onbepaalde stukken $20\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$.

Beurs van den 10 Januarij.

Wij zijn heden zonder nadere tijdingen uit Spanje. De Fransche berigten van eergisteren behelzen niets nieuws.

Aan onze beurs is heden veel handel gedreven.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. Van onze $2\frac{1}{2}$ pCt. werden eenige postjes à $54\frac{3}{16}$ en later à $54\frac{1}{4}$ verhandeld; 5 pCt. $101\frac{5}{8}$ bij eenige affaire; kansbiljetten $23\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$ bij zeer veel handel; $4\frac{1}{2}$ pCt. sijndicaat $95\frac{1}{4}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $78\frac{3}{4}$, 79; oude aandeelen handelmaatschappij hebben zich iets in prijs verbeterd, en klommen tot $183\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$, met eenige affaire.

Spanje. In Ardoins was veel affaire, $23\frac{3}{4}$, 24, $\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$, in posten verhandeld. Onbepaalde stukken, $23\frac{7}{8}$, 24. Passive zeer gezocht, 7 en $\frac{1}{8}$, verhandeld. Deferred $10\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, Fransche uitgestelde, $8\frac{7}{8}$, en 9 in posten verhandeld.

Naar Grieken was zeer veel vraag, en de koers, heeft zich tot $24\frac{3}{4}$ toe verheven. Roode Grieken van $19\frac{1}{2}$ tot 21 gestegen, beide bij veel handel.

Mengelwerk.

Lofwaardige en Strafwaardige Zelfopoffering.

Zooveel verschil er bestaat tusschen duisternis en licht, tusschen waarheid en logen, tusschen goed en kwaad, zoo veel verschil bestaat er voorzeker tusschen eene prijzenswaardige en geoorloofde, en eene laakbare en straf verdienende zelfopoffering. Het moge een hoofdregel der zedeleer zijn, dat de mensch geenszins het regt heeft, eigendunkelijk over zijn leven te beslissen, en zich eigenwillig den dood in de armen te werpen; er kunnen omstandigheden geboren worden, dat het sterven hem pligt en het leven hem schande is.

De geschiedenis der vroegste en latere tijden, zelfs de geschiedenis van onzen leeftijd, geeft ons van zulk een pligtbesef de treffendste en schitterendste voorbeelden. Of zouden wij met een beschuldigenden en verachtenden blik nederzien op die tallooze martelaren, die zich liever vrijwillig den dood in de armen wierpen, dan eene geloofsleer af te zweren, waaraan zij hun tijdelijk en toekomstig geluk verbonden achtten, of die geroepen en verordend waren, om voor zulk eene leer, des noods smaad, verguizing, ja zelfs de wreedste folteringen te ondergaan? Zouden wij hen niet in den rang der edelen en roemwaardigen stellen, die voor het behoud huns vaderlands, ter handhaving van hun eens gegeven woord, of tot redding hunner aan den rand des verderfs gebragte natuurgenooten, hun leven waagden en niet zelden hunne loffelijke en navolgenswaardige bedoelingen met het verlies hans levens boetten?

Zouden wij onze achting en bewondering weigeren aan de nagedachtenis van een' STEPHANUS, een' LAURENTIUS, een' REGULUS, een' LEONIDAS, een' HAMBROEK, een' BEILING, een' WOLTEMADE, een' VAN SPEIJK en zoo veel anderen?

Er mogen er gevonden worden, en zij zijn er, die met ons in gevoelen verschillen; wij houden het er voor, dat er velen, zeer velen met ons van gevoelen zullen zijn, dat de zelfopoffering der zoodanigen lofwaardig was, en dat hunne navolgers, van gelijke beginselen uitgaande, bij onze nakomelingen even lofwaardig zullen geacht worden.

Van geheel anderen aard daarentegen is zoodanige zelfopoffering, die in allen deele den stempel draagt, het uitvloeisel van gekrenkte hersenen of hersenschimmige droombeelden te zijn. Verachtelijk en strafschuldig is en blijft in ons oog de zoodanige, die zijn leven roekeloos in de waagschaal stelt, om, òf eenen naam te maken, zonder waren roem, òf beroeringen tot stand te brengen ten koste van duizenden, òf naar het leven te staan van hen, wier leven voor velen nuttig is.

De oude en nieuwe geschiedenis heeft ons van de zulken geen minder of liever een nog grooter aantal namen opgeteekend, om de onwedersprekelijke waarheid, dat er, door alle tijden heen, meer kwalijk- dan goedgezinden gevonden werden. Nimmer toch heeft het aan EROSTRATUSSEN, aan ROBESPIÈRES, RAVAILLACS, FIESCHI'S, en hunne volgelingen ontbroken, en, wij voorzien het met leedwezen, zal het, vooral in die landen, waar ligtzinnigheid en dolzinnigheid, waar zedebederf en ongodisterij veler hoofden en harten beheerschen, v or aan ontbreken.

De laatste dagen hebben ons van dusdanig eene afschuwwekkende en strafschuldige zelfopoffering eene hernieuwde proeve geleverd in den moorddadigen aanslag op het leven van den Koning der Franschen. Als door een wonder, neen door de hand der wakende Voorzienigheid, aan het doodend lood van een' laaghartigen moordenaar ontkomen, stond hij, behalve de geheime en vooraf ontdekte aanslagen reeds vier malen aan zulk eene onverklaarbare zelfopoffering ten doel.

Maar kan dit anders, zoo als wij, na den door ALIBAUD mislukten moord vroeger, en te regt, hebben doen opmerken, in een land, waar het meerderdeel der jongelingschap op den laagsten trap van zedelijkheid en zedelijke beschaving staat; waar veler hoofden en harten openstaan voor den indruk eener vrijheidzucht, die wet noch regt eerbiedigt, en hare bevrediging alleen zoekt in volksberoeringen en volksverdeeldheid?

Welke onberekenbare gevolgen zou de moorddadige aanslag van MEUNIER, niet alleen voor *Frankrijk*, maar welligt voor geheel *Europa* gehad hebben, ware het doel van den republikeinschgezinden moordenaar gelukt? En niettegenstaande het algemeen erkende en bekende dier gevolgen, zijn er hoogstwaarschijnlijk nog velen, die FIESCHI'S, ALIBAUDS, en MEUNIERS voetstappen wenschen te drukken, en die misschien reeds hunne helsche werktuigen gereed maken, hunne pistolen laden, of hunne dolken scherpen, om naar het leven van eenen Koning te staan, wiens regeringsbestuur, even als dat van alle regerende vorsten, aan gebreken moge mank gaan; maar dat, in de gegevene omstandigheden, voorzeker door geen gemeenebestelijk regeringsbestuur, ten minste voor *Frankrijk*, zou overtroffen worden, en *Frankrijks* in- en uitwendige rust meer zou kunnen verzekeren.

Het is een *waar* spreekwoord: *die wel leert, wel onderscheidt.* Leeren wij dus uit hetgeen geschiedenis en hedendaagsche ervaring ons zoo overvloedig doen inzien, dat de betrachting van het edele en goede de heilzaamste vruchten voor ons en onze nakomelingen moet opleveren; maar dat het min- of verachten van beiden, en het streven naar dwaze doeleinden, voor ons zelven en anderen de rampzaligste gevolgen kan hebben.

Frankrijk moge zich, schoon in vele opzigten te onregt, op den eerrang verhoovaardigen, het land van ware volksbeschaving en verlichting te zijn, en *Parijs* als de hoofdstad der beschaafde wereld beschouwen; zoolang èn *Frankrijk* en bijzonder *Parijs* gebukt gaan onder den looden schepter van ligtzinnigheid, zedeloosheid en ongodisterij, ontzeggen wij beide dien eerrang, en kennen dien veeleer toe aan dat land en aan die hoofdstad, waar geene heethoofdige FIESCHI'S, ALIBAUDS, en MEUNIERS gevonden worden.

Fransche Zeden.

Onder dezen titel nemen wij ons voor, nu en dan, den lezeren van dit dagblad, deze en gene voorvallen mede te deelen, aan de dagelijksche geschiedenis des regts ontleend. Altijd is die geschiedenis eene leerzame school der zeden, maar vooral is zij zulks bij een volk, dat zich zelf voor het beschaafdste van *Europa* houdt, en waar desniettemin het bedrijven van allerlei gruwelen zoodanig aan de orde van den dag is, dat zelfmoord er een spel, ontucht en overspel er mode geworden zijn, en doodslag, vergiftiging en moord zich zoo schrikbarend vermenigvuldigen, dat men somwijlen zoude twijfelen aan de waarheid van de opgegevene daadzaken, zoo zij niet door onwraakbare

getuigen gestaafd, en dikwijls door meer dan een regterlijk gewijsde bekrachtigd werden. —

1o. Het hof van *Assises* in het departement *des Ardennes*, heeft, niet lang geleden, zekeren EDMOND, ter zake het verwonden zijner minnares, tot zestien jaren dwangarbeid verwezen. Het geval had zich aldus toegedragen: EDMOND had VIRGINIA, een jong naaistertje, ten huwelijk gevraagd; deze scheen den jongeling wel niet ongenegen, doch was verstandig genoeg hem af te wijzen, omdat hare ouders deze verbindtenis ongeraden voor haar rekenden. EDMOND hield echter aan, zocht gedurig de betrekkingen met het meisje weder aan te knoopen, en beproefde zelfs, haar op zekeren avond met geweld naar eene eenzame plaats te voeren. VIRGINIA was echter gelukkig genoeg hem te ontsnappen en in het huis harer ouders zich tegen den vermetelen aanrander te beveiligen. — Deze had echter den volgenden morgen de stoutheid, VIRGINIA in een huis op te zoeken, alwaar zij als naaister hare werkzaamheden verrigtte. Doch het meisje wilde nu niets van hem hooren, en verklaarde hem ronduit, dat na het voorgevallene op den vorigen dag, voor altijd alle gemeenschap tusschen hun onmogelijk was geworden. En wat doet EDMOND nu? — Hij slaat de arme VIRGINIA met een' ijzeren hamer op het hoofd, herhaalt dit tot tweemaal, zoodat de ongelukkige voor dood liggen blijft, en ontvlugt daarop het huis, alwaar hij een bewijs geleverd had van de razernij, tot welke een mensch vervallen kan, die zijne driften niet behoorlijk weet te breidelen, en niet geleerd heeft om de Godsdienst tot de rigtsnoer zijner daden te maken. Het was waarlijk een wonder, dat VIRGINIA niet onder den woedenden aanval haars minnaars bezweek, doch zij kwam er nog met eenige zware kneuzingen en haar gelaat weinig versierende litteekens af. Het middel om een meisje te bewegen het *Jawoord* te geven, door EDMOND beproefd, is voor ons vreemd, doch het wordt thans in *Frankrijk* de gewoonte om zich behendig te ontdoen, van ieder die niet wil, zoo als wij willen; en het oude rijmpje,

> Als liefde verandert in haat,
> Dan is zij een duivelsch kwaad,

wordt er in het gemeene leven door menig droevig voorbeeld bevestigd. — Nog onlangs (Februarij 1836) maakte zich zekere BENONI GROS, lakenkooper te *Cavaillon*, departement der *Vaucluse*, binnen het tijdsverloop van eene maand, *driemaal* aan de misdaad van vergiftiging schuldig, ten gevolge van welke de vader van zijnen schoonzoon onder de tweede poging bezweek, doch twee, in hetzelfde huis wonende personen, er tot driemaal toe gelukkig aan ontkwamen. De aanleiding van deze misdaad kon geene andere zijn, dan het voornemen om, door vergiftiging van zijnen schoonzoon en diens vader, zich van derzelver vermogen meester te maken, daar de dochter van den misdadiger aan den zoon van zijn slagtoffer gehuwd en zwanger zijnde, bij beider dood haar kind het vermogen van vader en zoon moest erven.

Het schijnt dat men ook in *Belgie*, die gewoonte van uit den weg te ruimen, begint na te volgen, want den 16den Julij 1836, werd te *Arlon*, zekere MARIA CATHARINA BALM, eene dienstmaagd van 26 jaren, ter dood veroordeeld, ter zake van vergiftiging van 12 personen, tot hetzelfde huisgezin behoorende, en zulks om geene andere reden dan omdat deze de plaats, die zij zich voor haar volgend leven had gevormd, in den weg stonden. —

2o. GERMAIN GUILLONNET, 25 jaren oud, schoenmaker te *Parijs*, trouwt in Julij 1835 met ELEONORA MARCADIÉ, slechts 20 lentes tellende; hij beminde zijne vrouw hartstogtelijk en doet haar, niet te min, reeds in Mei 1836 met eenen hevigen vuistslag ter aarde storten, en trapt ze vervolgens dood. — En wat gaf den man tot deze daad aanleiding — *de weigering van zijne vrouw, om hem de regten te doen genieten, op welke het huwelijk hem aanspraak geeft.*

ELEONORA beminde den man niet, dien zij vrijwillig hare hand gegeven had; tien maanden lang had deze haar te vergeefs gebeden, hem dat toe te staan, wat geene vrouw haren man weigeren mag, — zij verwierp GERMAIN's liefkozingen om . . . den 12den Mei jl. het gemeenschappelijke huis te verlaten, en met zekeren LIEBHERRE te leven. GUILLONNET, zijne huisvrouw nasporende, vindt haar op diens kamer, in diens bed; — niettegenstaande de overspelige vrouw verklaart, dat zij dien LIEBHERRE bemint en met GUILLONNET niet leven wil, haalt hij haar over, om met hem, naar hunne woning terug te keeren, — biedt haar vergiffenis aan, zoo zij weder met hem wil leven, en de regten toestaan op welke hij aanspraak heeft. *Nooit*, zegt zij, *zal ik de uwe zijn, ik bemin u niet.* De man tracht nu met geweld te verkrijgen, wat de vrouw hem niet goedwillig wil toestaan, er ontstaat eene worsteling, de man ontsteekt in woede, en de moord heeft plaats. — GUILLONNET begaf zich vrijwillig in arrest, de gezworenen spraken hem vrij. — Wij onthouden ons van het maken van Commentariën op deze uitspraak, maar vragen, waar men zich meer over heeft te verwonderen: over des mans pogingen om zijne regten te doen gelden op eene overspelige vrouw, — dan wel over eenen zoo gruwelijken moord, die niet het gevolg was van het gepleegde overspel, maar van den onwil der vrouw, om met hem te leven.

3o. Het is overal gevaarlijk, zich zelven regt te verschaffen, over geleden hoon of smaad; in *Frankrijk* echter denken de gezworenen er dikwijls anders over, en vinden zij het ombrengen van iemand, die de maatschappij tot last was, eene niet strafbare daad; dat zag men nog op den 17den Augustus jl., in het departement *D'Eure et Loire*. — Zekere vrouw COLOMBEL erkende, dat zij haar' man, die dronken te bed lag, met eenen hamer de hersenen had ingeslagen, omdat zij verontwaardigd was over zijne zedelooze levenswijze. Er waren *indicia*, die reden gaven, om het voor eenen *opzettelijken moord* te houden; want eene getuige had haar tegen haren man hooren zeggen: *gij zult mij vermoorden, of ik u.* De Jury sprak niet te min de vrouw geheel vrij. — Wie berekent den invloed van zulke uitspraken, op den zedelijken toestand eener natie?

4o. Wil men aanschouwelijk voorgesteld zien, wat de gevolgen zijn van gebrek aan beschaving, in de mindere standen, men sla de geschiedboeken des regts in *Frankrijk* open; in dat land gebeuren gruwelen, die geene pen het voegt te beschrijven, daar worden (gelijk nog onlangs door een' vagebond, JOSEPH BERTORI, jegens een kind van 19 *maanden*) misdaden bedreven, die de kieschheid verbiedt te noemen; daar vindt men *moordenaars* van dertien jaren. — Zekere JEAN MARIE CHEVAT sloeg met voorbedachten rade, een zijner makkertjes met eenen stok de hersens in, stak hem de oogen uit, en verstopte hem in eene sloot. Voor het hof van *Assises* te *Grenoble* bekende hij, met voorbeeldelooze koelbloedigheid, alle deze omstandigheden, toen hij bespeurde dat zijne hardnekkige ontkentenis niet kon baten, en hoorde het vonnis, dat hem tot eene twintig-jarige gevangenis-straf verwees, zonder blikken of bloozen aan. —

Iets over de kleine gebreken in ons Staats-bestuur,

die echter ligtelijk uit den weg te ruimen zijn; meestendeels gegrond op, of getrokken uit de Redevoeringen en Beraadslagingen van de leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal; enz. Een volksschrift, toegewijd aan het Nederlandsche volk, door A. VAN G*******. Eerste stuk. *Groningen*, bij VAN P. ZWEDEN, 1836. XI en 70 blad. 8º.

« Verblinding, of bedekking der waarheid", zoo begint de schrijver zijne voorrede, « is voor de waarachtige welvaart van een rijk of staat hoogst nadeelig, en daarom is de onbewimpelde, ja zelfs harde en onaangename waarheid verre verkieslijk boven zoete, liefelijke, maar tevens bedriegelijke logentaal of vleijerij." Dit echt vaderlandsche beginsel ten gevolge, stelde de schrijver zich voor, aan eenige der hinderlijkste gebreken, die ons Staats-bestuur ontsieren, en ontevredenheid wekken, meerdere ruchtbaarheid te geven, in de hoop van daardoor *en* de Natie *en* haren welmeenenden Koning, tot verbetering derzelve aan te sporen. Het schijnt den schrijver, even als velen anderen, te zijn gebleken, dat er, in de Tweede Kamer, zeer dikwijls, tegen gispbare voorstellen *gesproken*, maar zeer zeldzaam tegen dezelve *gestemd* wordt. Iets, hetgeen welligt aan sommigen aanleiding gaf, om den constitutionelen regerings-vorm als eene *politique comedie* te beschouwen. Moesten wij over dit laatste ons oordeel zeggen, het zou zijn, dat, ingeval er soms, in den een of anderen constitutionelen staat, eene dergelijke comedie, eenige jaren achtereenvolgens, vertoond wierd, wij alsdan zouden meenen te moeten besluiten, dat het aldaar eene zoodanige *politique comedie*, en geene wezenlijke *volks-vertegenwoordiging* begeerde. Het staat immers in zijne magt, andere vertegenwoordigers te kiezen?...

« Wat de kleine gebreken betreft," zegt de schrijver (bl. 13. en volg.) « welke op den titel van dit werk bedoeld worden, hieronder versta ik (onder anderen, want dezelve kunnen zeer gemakkelijk verdubbeld worden opgegeven) de volgende:

1e. Ons Staats-bestuur is naar eene te ruime schaal uitgemeten.

2e. De Staats uitgaven zijn te groot voor de Rijks-inkomsten.

3e. Er moeten meer en grootere bezuinigingen ingevoerd worden.

4e. Er bestaan verscheidene kollegiën, die afgeschaft of vereenigd konden worden.

5e. Onderscheidene hooge ambten zouden (na den dood van den ambtenaar) geheel kunnen vernietigd, of de inkomsten daarvan tot de helft of twee derde verminderd worden.

6e. De belastingen zijn te groot, en wel zoo groot, dat dezelve, volgens de eigene uitspraak van den minister van Financiën *den hoogsten trap hebben bereikt*.

7e. Eene vereenvoudiging in ons administratief bestuur zoude wenschelijk en tevens zeer uitvoerbaar zijn, daar de regeling onzer binnenlandsche betrekkingen geheel onafhankelijk is van de buitenlandsche."

« Niet ik, laat daarop de schrijver volgen," met mijn gebrekkig doorzigt, noem het vorenstaande als gebreken op, — ik ben hier slechts de tolk van onze beroemdste en geachtste volks-vertegenwoordigers."

« Overigens zij den lezer nog verwittigd, dat de, op den titel bedoelde staatkundige vertoogen uit sommige onzer staatkundige tijdschriften hier niet afzonderlijk als zoodanig geplaatst, maar meerendeels in de

brieven zelven zijn ingelascht en in den mond van SOPHRON zijn gelegd geworden, als of dezelve van hem zelven afkomstig waren, en door hem aan CHARICLES medegedeeld worden. Zonder de eigenlijke inachtneming der juiste tijdorde, strekken zich de hier verhandelde zaken over de jaren 1833, 1834 en 1835 uit, en bepalen zich in het bijzonder tot dat tijdvak. — Het geheele werkje zal bestaan uit 3 à 4 stukken, waarvan elk afzonderlijk stuk ten minste zoo vele bladzijden, als dit eerste stuk, zal bevatten." (*Voorrede*, bl. 33, 31.)

Wij aarzelen niet, het gemelde werkje als zeer lezenswaardig, iedereen aan te bevelen. De schrijver, die — indien men ooit uit een geschrift den schrijver kan kennen — een voortreffelijk mensch is, paart aan een helder oordeel, en groote waarheidsliefde en onpartijdigheid, zeer veel naïveteit en vuur, laat zich echter hier en daar misschien wel wat veel wegslepen: wij voor ons althans, zonder daarom evenwel ons persoonlijk oordeel als regel te willen doen gelden, vonden de voordragt hier en daar wat al te poëtisch voor een staatkundig geschrift; uitweidingen, al zijn zij schoon op zich zelve, trekken de aandacht af van den lezer, en belemmeren dikwerf de argumentatie van den schrijver. Tot voorbeeld willen wij eene plaats aanstippen, die evenwel misschien slechts eene drukfout behelst. Op bl. 38, zegt de schrijver: «Ieder doel is edel en groot, wanneer het regtmatig is»; dit is zoo niet; door *regtmatig* te zijn, is daarom een doel nog geenszins *edel* en *groot*. Het door den schrijver aangevoerde voorbeeld zelf, zal hem daarvan voldingend overtuigen: «Kransen voor de geliefde te vlechten, is zoo redelijk als iets, omdat het gelukkig maakt, omdat het regt is»; — dit stemmen wij volkomen toe, en noemen het dus een zeer geoorloofd genoegen, en dat geoorloofd genoegen een regtmatig doel; maar is het daarom edel en groot? . . . Hetgeen edel en groot is, is — wanneer men het kransenvlechten ten minste als een geluk beschouwt, — er van af te zien, op de roepstem van eenen pligt. Dit bedoelde waarschijnlijk de schrijver. — Nog een paar schrijffouten merkten wij op; de namen van twee volks-vertegenwoordigers zijn on juist gespeld: LUIJBENS, voor LUIJBEN, en DE LUZAC, en in de bijlage DE LUSAC, voor LUZAC.

Een punt eindelijk, waaromtrent wij met even veel genoegen als overtuiging kunnen zeggen, dat de schrijver dwaalt, — betreft het vervatten in de volgende woorden, (*Voorrede* bl. 16): «Ik sta geheel alleen en eenzaam op mij zelven, zonder eenigen vriend of beschermer." Neen zeker; moge dan ook de onreinheidswil van velen, die zich in de maatschappij bevinden, den schrijver verbieden zijnen naam aan het publiek te openbaren, — zonder eenigen vriend of beschermer zal onder ons, de voorstanders van waarheid, echten godsdienstzin en wezenlijke vaderlandsliefde, nimmer wezen. Verheffe zich de adder der lasthartige kwaadsprekendheid, — in *Nederland* zijn hielen genoeg om haar den kop te vermorzelen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 10 Jan. 2 El 8 Palm 0 Duim; gewassen 27 Duim; gevallen 0 D
Den 11 Jan. 3 El 2 Palm 0 Duim; gewassen 40 Duim; gevallen 0 D

Op den Huize *Wadenoijen*, beviel den 6den Januarij 1837 zeer voorspoedig van eenen zoon, de Hoogwelgeboren *VROUWE BARONNESSE VAN BRAKELL VAN WADENOIJEN*, Geboren VAN SCHUIJLENBURCH.

† § † De Notarissen Mrs. *Js. NIJHOFF* en *G. VAN ECK*, residerende te *Arnhem* zullen op Maandagen den 23sten Januarij en 7den Februarij 1837, telkens des avonds ten 6 uur, in het Zwijnshoofd te *Arnhem*, publiek op hoogen doen inzetten en finaal aan de meestbiedenden verkoopen: Een stuk BOUWLAND groot 7835 Vierkante Ellen, gelegen in de gemeente van *Arnhem* ten Noorden van den Straatweg naar *Velp*, tusschen de Woningen van *COMAN* en *Mejufvrouw BREIJTSPRAAK* Kadaster Sectie C. No. 279, 282, en 594. — Zullende dit land, hetwelk allerangenaamst is gelegen om daarop Landhuizen te bouwen, worden geveild in 4 perceelen en in 2 massas, alles behoorlijk afgebakend. — De aanwijzing zal worden gedaan door *GERRITSEN*, wonende nabij dit land aan den *Rozendaalschen weg*; terwijl nadere informatien en inzage der veilconditien te bekomen zijn van af achtdagen voor den inzet, ten kantore van elk der voornoemde Notarissen.

† § † Op Dingsdag den 24sten Januarij 1837, des voormiddags ten 10 ure, zullen aan de *Gietelsche Brouwerij* onder *Voorst* door den Notaris Mr. *P. P. EVERTS*, ten verzoeke van den Hoog. Wel Geb. Heer *BARON SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE*, verkocht worden EENIGE HONDERDEN MERKWAARDIG ZWARE EN LANGE EIKEN EN BEUKEN BOOMEN onder den huize *Poll* aldaar gelegen.

† § † Op Maandag den 23sten Januarij 1837, des avonds ten 6 ure, in het Zwijnshoofd, te *Arnhem*; Openbare Veiling bij toeslag, van het BOEREN ERVE, *Groot Zwetsvlaan*, onder *Arnhem*, in het *Nederwoud*, in vorige nummers dezer Courant breeder omschreven, Ingezet op *f* 6300.
Kunnende de helft der Koopppenningen, als eerste Hijpotheek gevestigd blijven. Informatien bij den Notaris Mr. G. VAN ECK, te *Arnhem*. Brieven franco.

† § † De Ondergeteekende heeft de eer het Publiek te berigten, dat hij, in vereeniging met den Heer *W. P. DE CHAVONNES VRUGT*, op Dingsdag den 17den Januarij 1837; des avonds ten half 7 ure, in de gewone Concertzaal, voornemens is te geven: EEN GROOT VOCAAL EN INSTRUMENTAAL CONCERT.

PROGRAMMA.

Eerste deel. 1°. Ouverture, 2° 5de Concert voor de Viool, van J. H. LUBECK, uit te voeren door den Concertgever. 3°. Arie uit de Opera *Camilla* van PAER, te zingen door den Heer W. P. DE CH. VRUGT. 4°. Variatien voor de viool van M. SINGER, uit te voeren door den Concertgever.

Tweede deel. 1°. Ouverture. 2°. Arie uit de Opera, *le Pré aux Clercs* van HEROLD, te zingen door den Heer VRUGT. 3°. Variatien over het *Volkslied*, gecomponeerd en uit te voeren door den Concertgever. 4°. *Romances*, te zingen door den heer VRUGT.

De Entrée Biljetten zijn van heden af te bekomen tegen *f* 1,50 bij den Boekverkooper *J. Az. DOIJER*.

Arnhem den 11den Januarij 1837. F. W. LUBECK, *Violist uit 's Gravenhage.*

Verkooping op Regterlijk gezag.

Op Dingsdag den 17den Januarij 1837 des morgens ten 10 ure, ten huize van *S. J. LANGENDORFF*, schrijnwerker in de Weverstraat te *Arnhem* van eenige MOBILAIRE GOEDEREN, differente soorten van WAGENSCHOTSCHE PLANKEN, MAHONIE- en ander HOUT.

ZEGT HET VOORT.

† § † In eene der Steden of Dorpen van de Veluwe, verlangt men tegen den 1sten Mei 1837, te Huur: *Een net betimmerd* HUIS, bevattende ten minste drie ruime Kamers, en verders al wat tot eene fatsoenlijke Woning behoort. Verzoeke opgave der *prijs* en *beschrijving van hetzelve*, met *gefrankeerde* Brieven in te zenden, onder letter Q, bij den Boekhandelaar *H. BORLENS Jr.*, te *Zwolle*.

† † † Iemand van fatsoenlijke ouders, van de Protestansche Godsdienst, oud 38 jaren, voorzien van goede Getuigschriften, den Landbouw vrij goed verstaande, zag zich gaarne geplaatst als OPZIGTER over eene BOERDERIJ, doch bij verkiezing, op Kleigrond. Hierop reflecterende, gelieve men zich te adresseren met franco Brieven, onder letter O, bij den Boekhandelaar C. A. THIEME te *Arnhem*.

† † † In de gemeente *Elst*, Provincie *Gelderland*, wordt verlangd een GENEES-, HEEL- en VERLOSKUNDIGE, liefst Med. Doctor, op eene vaste jaarwedde van TWEE HONDERD GULDEN; — Die daartoe genegen mogten zijn, gelieven zich bij gefrankeerde brieven, met de noodige opgaven, of in persoon, te melden bij den Burgemeester dier Gemeente, voor het einde dezer maand Januarij.

† † † TE HUUR tegen 1°. Mei 1837 het WELINGERIGTE HUIS te *Dreumel*, met KOETSHUIS, STALLING, TUINMANSWONING, VIJVER, GRACHTEN, VRUCHTBAREN TUIN enz. in de nabijheid der *R. K.* en *Hervormde Kerken*, en het *Schoolgebouw*. — Nadere aanwijzing te bekomen te *Dreumel* bij *Tiel*, Provincie *Gelderland* bij *G. VAN WELIE*, en onder Lett. S. met *gefrankeerde* brieven bij den Boekhandelaar *THIEME* te *Nijmegen*.

† § † Te *Leijden* wordt gevraagd met het eerst bekwame KEUKENMEID, van wie men goede getuigenis kan krijgen, zoo van koken, als van gedrag, eerlijkheid, zindelijkheid, humeur, en geen drank gebruikende; zij moet ook eenig huiswerk verrigten. Adres onder letter A. A. aan den Boekhandelaar *C. C. VAN DER HOEK* op de Breedestraat te *Leijden*. Geen brieven worden aangenomen dan *gefrankeerd*.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Ten Kantore van *JOHs. VAN GILS*, op den hoek van de Burgt- en Broederstraat te *Nijmegen*, is alreeds in de 1ste Klasse der 170ste LOTERIJ getrokken:

Op No. 19146, de hoogste prijs der 1ste klasse, van 20000 gulden, op No. 19129, 1000, en op No. 10811, 200 gulden; zijnde nog heele en gedeelten van Loten bij [illegible] te bekomen.

† † † Door *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, is, op den 5den Januarij 1837, aan den Heer Burgemeester zijner woonplaats ter, vertaling in het Nederduitsch, vertoond:

I. DODECATON, *ou le livre des douze.*
II. *Romans historiques du Languedoc, par* FRÉDÉRIC SOULIÉ.

† † § *KETS EN LAMBRECHTS*, Boekhandelaars te *Doesborgh* vragen dadelijk, tegen goed loon, een ALLEZINS BEKWAAM BOEKDRUKKERS GEZEL bewijzen van kunde, goed zedelijk gedrag, en bij wien het laatst gewerkt of nog werkende kunnende bijbrengen. — De hierop reflecterende gelieven zich, met *franko brieven*, of liefst *in persoon* bij bovengemelde Boekdrukkers te vervoegen.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.